

H. Buchmann

Zu Kahle : "Masoreten des Westens"
S. 67 f.

Collectanea Theologica 12/4, 413-414

1931

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Docentom możnaby dopomagać przez powierzenie im płatnych godzin zleconych w Uniwersytecie; w ten sposób przywiązanyby ich ściślej do uczelni i wdrożono do pracy nauczycielskiej. Oczywiście obok tego mogliby piastować stanowiska asystentów, przełożonych seminarjów, profesorów szkół średnich i t. p.

Ojciec Św. Pius XI. stawia w swej Konstytucji „Deus Scientiarum Dominus“ (24. V. 1931) wysokie ale słuszne wymagania wobec Uniwersytetów i fakultetów teologicznych katolickich. Piękne myśli i mądre wskazówki Jego wprowadzimy u nas o tyle w życie, o ile pozyskamy jaknajrychlej najodpowiedniejsze i ze wszęch miar ukwalifikowane siły naukowe i profesorskie. Gdy nie ma odpowiednich ludzi, wszelkie nawet najzbawienniejsze postanowienia prawne pozostają bezskuteczną, papierową reformą.

Moje uwagi mają na względzie bezpośrednio fakultety teologiczne w Uniwersytetach państwowych, sądzę jednak, że mają one też pełne zastosowanie do seminarjów djecejalnych, które powinny także posiadać jaknajwięcej i jaknajlepszych profesorów-specjalistów. Czy nie byłoby, wobec braku kwalifikowanych sił naukowych i nauczycielskich, na razie poradnem tworzenie t. zw. seminarjów regionalnych (com 1354 cz. 3), ewentualnie posyłanie kleryków seminarjów biskupich na wykłady na Uniwersytet (Katowice i Częstochowa kształcą swych kleryków w Krakowie), nie śmiem rozstrzygać.

Lwów

X. Adam Gerstmann.

Zu Kahle: „Masoreten des Westens“ S. 67 f.

In den Codd. 223 und 225 der II-ten Firkowitz'schen Sammlung (Russische öffentliche Bibliothek zu Leningrad) findet sich zwischen Rg. II. 25₃₀ und Jes 1₁ ein Kolophon, darunter die folgende Zeile:

אני מרחם שם הנצט שם שלמים לאישנים

Prof. Kahle, dieses Kolophon in seinen „Masorethen des Westens“ abdruckend, lässt diese — seiner Meinung nach—Abkürzung unaufgelöst (S. 68: „...die folgenden Abkürzungen kann ich nicht auflösen“). Nun sind das überhaupt keine Abkürzungen, sondern eine Unterschrift, in der unter den Juden häufig benutzten „ח-ה-ב“ Chiffre. Die Chiffre besteht darin, dass man für den ersten Buchstaben im Alphabete den letzten, für den zweiten den vorletzten, für den dritten den drittletzten usw. stellt und umgekehrt. Der Schlüssel dieser Chiffre lautet also:

א=ת ב=ש ג=ר ד=ק ה=צ ו=פ ז=ע ח=ם ט=נ י=מ כ=ל

Wenn man laut diesem Schlüssel die in Frage stehende Zeile transskribiert, erhält man folgende Unterschrift:

אני נסח בן אהרן בן ברתוי ברתוי

נסח und ברתוי sind wohl Personennamen, davon ברתוי auch anderswo belegt (Cod. 159 d. II. Firk. Sammlung-Kahle, Masor. d. West., S. 60).

Die א"ה-ב"ש-Chiffre, die zusammen mit anderen ähnlichen aus spekulativen Alphabetkombinationen entstanden ist, wurde später zur kabbalistischen Interpretation und zum Niederschreiben solcher Sachen, die nur für Eingeweihte zugänglich sein sollten, benutzt (vgl. Kommentar des Rabbi Šemuel ben Meir רשב"ם zu Ex 3_{1,4}).

Lwów

H. Buchmann.

De Expulsione Protoparentum e paradiso.

In libro Genesis 3, 23, 24 narratur protoparentes post peccatum commissum e terra Eden expulsos esse ac Deum ingressum paradisi occlusisse. Quod factum ipsum clare descriptum speciali interpretatione non indiget, sed versus 24, in quo modus explicatur praeculadendi aditus ad Eden, multos scopulos commentatoribus praebet.

Textus Vulgatae hic est:

...et collocavit ante paradysum voluptatis Cherubim, et flammeyum gladium atque versatylem ad custodiendam viam ligni vitae.

Similiter legimus in LXX, si vero inspicimus Pentateuchum hebraicum, textum alium invenimus, qui latine reddendus est:

„(Jahveh) fecit, ut habitationem haberent ab oriente horti in Eden cherubim et flamma gladii huc illuc se vertentis ad custodiendam viam ligni vitae“.

Verba, quorum nobis plurimum interest, etiam typis hebraicis et graecis allegamus:

ואת להט החרב המתהפכת

LXX:....φλογίνην ῥομφαίαν...

Traditio christiana longe lateque diffusa hanc relationem libri Genesis intellegit modo notissimo, scilicet ante portam paradisi cherub-angelum armatum gladio flammeo a Deo esse collocatum, quod etiam omnibus saeculis thema pergratum stantuebat pro imaginibus artis christianae. Attamen parvus est numerus S. Scripturae interpretum, qui tali sententiae assensum praebuerint, cum et verba textus masoretici et opiniones israeliticae de angelophaniis ei repugnarent. Distincta enim fit mentio tum angelorum tum flammae gladii, deinde plures cherubim me-